

Op een vrijdag in het voorjaar van 1972, precies toen de dominee van Sandefjord de kerk voor die dag wilde afsluiten, kreeg hij speciaal bezoek. Daarom besloot hij zijn kantoortje toch nog wat langer open te houden.

Hij had de jonge vrouw nog nooit gezien, maar de jongeman kende hij wel. Het was de oudste zoon van de meest geliefde inwoner van de stad. Deze reder was niet alleen een van de rijkste mannen van het land, maar tevens een steunpilaar van de kerk. Dankzij een donatie van hem hadden ze de beeldhouwer Dagfin Werenskiold tien jaar geleden de opdracht voor het grote altaarstuk van grof bewerkt mahonie kunnen geven. Het stelde zeventien taferelen uit het leven van Jezus voor en de dominee was er buitengewoon trots op.

De twee jongelui hadden een heel speciaal verzoek. Ze wilden trouwen, en de dominee moest het huwelijk in alle stilte inzegenen. Op zich niet zo ongewoon, maar de details waren zo merkwaardig dat de dominee aanvankelijk dacht dat het om een grap ging. Hij kende de reder echter goed en wist hoe gelovig en conservatief de oude man was, en na een poosje was het hem duidelijk dat het stel het serieus meende. De reder was de laatste tijd ernstig ziek en het gerucht ging dat hij op sterven lag. De jongeman die nu voor hem zat zou binnenkort een reusachtig vermogen erven, maar zijn vader had daarbij één voorwaarde gesteld. Er mocht geen vreemd bloed in de familie binnenkomen. De vrouw met wie zijn erfgenaam wilde trouwen, mocht onder geen voorwaarde kinderen uit een vorig huwelijk hebben. En daarin school het probleem. De jonge vrouw op wie de rederszoon nu smoorverliefd was, had helaas al kinderen, een dochttertje van twee en een zoontje van vier. Die kinderen moesten worden weggewerkt, en de dominee moest het paar zo in de echt verbinden dat het leek of de vrouw aan de eisen van de conservatieve reder voldeed. Viel dat te regelen?

Het plan van het stel zat als volgt in elkaar: de jongeman had een ver familielid in Australië. Zij had ermee ingestemd de kinderen onder haar hoede te nemen tot alle formaliteiten geregeld waren. Een jaar of twee, en dan zouden ze weer worden opgehaald.

Misschien zou de reder zelfs wat eerder gaan hemelen. Hoe dacht de dominee erover? Was zijn ziel ruim genoeg om ze door deze crisis heen te helpen?

De dominee deed of hij even nadacht, maar in werkelijkheid had hij zijn besluit al genomen. De envelop die de jonge man discreet voor hem op tafel had gelegd was dik, en waarom zou hij een jong stel niet uit de nood helpen? De eis van de oude reder was toch zeker heel onredelijk? De dominee stemde ermee in het stel in de echt te verbinden, en minder dan een week later werd hun huwelijk tijdens een beknopte ceremonie in een gesloten kerk voor het kleurrijke altaarstuk ingezegend.

Een klein jaar later, in januari 1973, kreeg de dominee opnieuw bezoek in zijn kantoortje. Ditmaal kwam de jonge vrouw alleen. Ze maakte zich duidelijk zorgen en zei dat ze niet wist tot wie ze zich anders zou moeten wenden. Er klopte iets niet. Ze had nooit meer iets van haar kinderen gehoord. Er waren haar foto's en brieven beloofd, maar er was niets gekomen, geen woord, en ze begon zelfs aan het bestaan van dat familielid in Australië te twijfelen. De vrouw vertelde ook dat de man met wie ze getrouwd was niet was wie ze had gedacht. Ze praatten niet meer met elkaar, sliepen niet eens meer in dezelfde kamer, en hij had bovendien geheimen, duistere geheimen, dingen die ze niet eens over haar lippen kreeg en waar ze zelfs bijna niet aan durfde te denken. Kon de dominee iets doen? De dominee kalmeerde haar, zei dat hij natuurlijk zou helpen, hij zou wat over de kwestie nadenken en vroeg haar om een paar dagen later terug te komen.

De volgende ochtend werd de jonge vrouw dood aangetroffen over het stuur van haar auto, in een diepe greppel vlak bij het luxeverblijf van de familie op het eiland Vesterøya, vlak buiten het centrum van Sandefjord. De krant liet doorschemeren dat de vrouw dronken achter het stuur had gezeten en dat de politie van een tragisch ongeluk uitging.

Nadat hij de familie tijdens de begrafenis bijstand had geboden, besloot de dominee bij de jonge reder op bezoek te gaan. Hij vertelde naar waarheid dat de jonge vrouw hem de dag voor het ongeluk had opgezocht. Dat ze haar bezorgdheid had geuit over haar kinderen. Dat er iets, tja, niet helemaal in orde was geweest? De jonge reder luisterde en knikte. Legde uit dat zijn vrouw de laatste tijd helaas ernstig ziek was geweest. Medicijnen had geslikt. Te

veel had gedronken. De dominee had toch zelf gezien op wat voor een tragedie het was uitgelopen? Was dit stadje eigenlijk niet te klein voor de dominee? Zou het niet beter zijn als hij de Heer elders ging dienen, misschien dichterbij de hoofdstad? Een paar minuten later waren ze het eens over de details. De dominee stond op, en daarmee was zijn gesprek met de jonge, machtige reder afgelopen.

Een paar weken later pakte hij zijn koffer.

Hij zette nooit meer een voet in Sandefjord.

Het kleine meisje lag zo stil als ze kon onder de plaid op de bank en wachtte tot de andere kinderen zouden slapen. Ze had haar besluit genomen. Vannacht moest het gebeuren. Ze zou niet bang meer zijn. Niet meer wachten. Ze was zeven, en al bijna groot. Ze zou het doen als het al een beetje donker was. De slaappil had ze niet ingeslikt, alleen maar onder haar tong gelegd, en daar was hij de hele tijd blijven zitten, ook toen ze tante Juliane had laten zien hoe flink ze was geweest.

‘Laat eens kijken.’

Tong uit.

‘Grote meid. De volgende.’

Haar broer deed dat al heel lang. Al sinds die keer dat ze hem in de aardkelder hadden opgesloten. Iedere avond had hij de pil alleen maar onder zijn tong gestopt zonder te slikken.

‘Laat eens kijken.’

Tong uit.

‘Grote jongen. De volgende.’

Drie weken beneden in het donker, omdat hij het vertikte om sorry te zeggen. Alle kinderen wisten dat hij niets verkeerd had gedaan, maar de grote mensen hadden hem toch opgesloten. En sindsdien was hij anders geweest. Had iedere avond de pil alleen maar onder zijn tong gestopt zonder hem door te slikken, en terwijl zij soezerig werd omdat die van haar begon te werken, had ze zijn schaduw de kamer uit zien glippen en verdwijnen.

Een paar keer had ze gedroomd dat hij wegging. Een keer was hij een prins geweest die naar een vreemd land moest reizen om een prinses te kussen die al heel lang sliep. Een andere keer was hij een ridder geweest die een draak had verslagen met een magisch zwaard dat zo stevig vastzat in een steen dat alleen een heel bijzondere jongen het eruit kon trekken. In haar dromen. Niet in het echt. In het echt wist ze het niet.

Het kleine meisje wachtte tot ze hoorde dat de andere kinderen sliepen en sloop toen voorzichtig het huis uit. Het was nu winter en nog steeds warm, al was de schemering zachtjes neergedaald tussen de bomen. Het kleine meisje liep op blote voeten de tuin door en bleef in de schaduw totdat ze de beschutting van het bos-

je had bereikt. Nadat ze had vastgesteld dat niemand haar had gezien, liep ze op een draffje tussen de grote bomen door het pad af naar het hek waar de tekst TRESPASSERS PROSECUTED op stond. Ze had besloten om daar het eerst te zoeken.

Ze had haar broer en een van de andere jongens erover horen fluisteren. Dat er een plekje was waar je alleen kon zijn. Een oud, vervallen schuurtje, een verborgen hut aan de rand van het gebied, maar zelf had ze het nooit gezien. Ze stonden iedere dag om zes uur op en gingen om negen uur 's avonds naar bed. Altijd precies hetzelfde programma, nooit eens anders, met maar twee keer een kwartier geen huishoudelijk werk, lessen, yoga, kleren wassen en alle andere dingen die gedaan moesten worden. Het meisje glimlachte toen ze de krekels hoorde en voelde het zachte gras aan haar voetzolen kietelen zodra ze van het pad was afgeslagen om behoedzaam langs het hek te sluipen naar waar ze zich voorstelde dat het hutje zou kunnen zijn. Om de een of andere reden was ze niet bang. Ze voelde zich bijna lichtvoetig, de verschrikkelijke angst zou pas later komen, op dit moment was ze zo blij als een vrije vlinder, helemaal alleen met haar eigen gedachten in dit mooie bos dat zo lekker rook. Haar glimlach werd breder en ze streek met haar vingers over een plant die op een ster leek, het leek wel of ze zich in een van die dromen bevond die ze vaak had als de pillen die ze kregen niet zo sterk waren. Ze dook onder een tak door en schrok niet eens toen er een paar meter verderop iets in de struiken ritselde. Misschien had een koalabeer zich de bomen uit gewaagd of was er een kangoeroe over het hek gesprongen? Ze lachte stilletjes en bedacht hoe leuk het zou zijn om een koala te aaien. Ze wist dat die scherpe klauwen hadden en eigenlijk geen knuffeldieren waren, maar toch wilde ze voelen hoe het zou zijn: zijn zachte pels warm onder haar vingers, het kietelen van zijn vochtige snuit tegen haar hals. Ze was al haast vergeten waarom ze daar eigenlijk was toen ze ineens opschrok en doodstil bleef staan, maar een paar meter van de wand van de hut. Met haar hoofd scheef keek het meisje nieuwsgierig naar de grijze houten planken die zo plotseling waren opgedoken. Dus het klopte. Waar ze over hadden gefluisterd. Er was een plek in het bos. Een plekje waar je je kon verstoppen. Helemaal op jezelf kon zijn. Ze sloop voorzichtig naar de grijze wand en voelde haar huid heerlijk tintelen toen ze bijna bij de deur was.

Het meisje wist nog steeds niet dat de aanblik die haar wachtte haar voorgoed zou veranderen, haar de komende jaren iedere nacht zou achtervolgen, onder de plaid op de harde bank, op haar vlucht de halve aardbol over nadat de politie hen er allemaal huilend uit had gehaald, onder het dekbed in het zachte bed in het nieuwe land waar alle geluiden anders waren. Daar wist ze niets van toen ze haar hand naar de houten klink uitstak en de kraken-de deur zachtjes opentrok.

Binnen was het donker. Het duurde een paar seconden voor haar ogen echt iets zagen, maar er viel niet aan te twijfelen. Eerst alleen zijn omtrek, maar daarna duidelijker, hij zat daarbinnen.

Haar broer.

Hij had geen kleren aan. Hij was helemaal bloot. Helemaal bloot, maar zijn hele lijf zat onder de... veren? Hij zat ineengedoken in een hoekje, een figuur als een vogel uit een compleet andere wereld, met iets in zijn mond. Een klein diertje. Een muis? Haar broer zat onder de veren en had een dode muis tussen zijn tanden.

En dat beeld zou haar leven veranderen. Haar broer die zich langzaam opzij draaide en haar aankeek, zijn blik enigszins verbaasd, alsof hij haar niet herkende. Het licht dat door het vuile raampje op zijn met veren bedekte hand viel, die zich traag door de ruimte bewoog. De mond die glinsterende witte tanden bloot lachte toen hij de muis uit zijn mond haalde en haar met zijn dode blik strak aanstaarde. Daarna klapperde hij met zijn veren en zei: 'Ik ben de uil.'

1

Botanist Tom Petterson pakte zijn fototas uit zijn auto. Hij nam even de tijd om van het uitzicht over de spiegelgladde fjord te genieten en ging toen op weg, het bos in. Op deze zaterdag vroeg in oktober baadde het landschap rondom hem in het lieflijke licht van een fris zonnetje. Milde stralen vielen op de gele en rode herfstbladeren, die nu snel zouden vallen om plaats te maken voor de winter.

Tom Petterson hield van zijn werk, vooral als hij het buitenshuis kon uitoefenen. Hij was door de gedeputeerde van Oslo en Akershus ingehuurd om exemplaren van het kruid drakenkop te fotograferen, een bedreigde plantensoort die rond de Oslofjord voorkwam. Via zijn blog had hij een nieuwe tip binnengekregen, en die wilde hij vandaag natrekken om de aantallen en de precieze locatie van de pas ontdekte exemplaren van deze uiterst zeldzame soort te registreren.

Drakenkop was een tien tot vijftien centimeter hoge plant met blauwe, donkerblauwe of blauwviolet bloempjes die nu in de herfst verdorden en een trosje bruine vruchten vormden dat aan een korenaar deed denken. Het was niet alleen een zeldzaam kruid maar tevens de verblijfplaats van de uiterst zeldzame drakenkopglanskever, een blauwglanzend kevertje dat op de bloempjes van de drakenkop huisde. De wonderen der natuur, dacht Tom Petterson, en met een glimlach sloeg hij van het pad af volgens de routebeschrijving die de opmerkzame hobbybotanist hem had gemaild. Hij zei het nooit hardop, want hij was grootgebracht in de overtuiging dat er absoluut geen god bestond, zijn ouders hadden daar goed voor gezorgd, maar soms dacht hij toch dat er wel een god was. De schepping. Al die grote en kleine dingen die zo mooi in elkaar staken. De vogels die in het najaar naar het zuiden vlogen om te broeden en daarbij enorme afstanden aflegden, telkens naar precies dezelfde plek. De bladeren die elk jaar op hetzelfde moment van kleur verschoten en de bomen en de grond in levende kunstwerken veranderden. Nee, hij zei het dus nooit hardop, maar hij dacht het wel vaak.

Tom Petterson werkte aan het Instituut voor Biowetenschappen van de Universiteit van Oslo. Daar had hij gestudeerd, en na zijn

afstuderen had hij er een baan aangeboden gekregen. De vorige herfst was er in de wandelgangen zelfs gefluisterd dat hij tot hoofd van het instituut benoemd zou kunnen worden, maar Tom Petterson had niets ondernomen om voor die positie in aanmerking te komen. Instituutshoofd? Nee, veel te veel papierwerk. Hij was tevreden met wat hij nu deed, met die tochten door de natuur. Dat was de reden waarom hij botanist was geworden, niet om vergaderingen bij te wonen.

Toen ze van het kantoor van de provinciecommissaris hadden opgebeld, had hij de opdracht vol trots aangenomen. De beschermer van de drakenkopjes, ja, dat wilde hij heel graag zijn. De botanist glimlachte flauwtjes bij zichzelf, denkend aan de ontdekking die hij een paar jaar geleden op Snarøya had gedaan. Een grote plantenverzameling in de speeltuin van de miljonairs. Degenen die de percelen hadden gekocht waarop hij de plantjes had gevonden waren natuurlijk niet allemaal even blij geweest, die hadden liefst in alle rust hun villa's en zwembaden gebouwd, maar de drakenkop was volgens de Berner Conventie een beschermde soort en mocht absoluut niet verstoord worden.

Hij sloeg rechts af tussen twee grote sparren door en liep langs een beekje omhoog naar de plek waar de planten zich moesten bevinden, opnieuw met een flauw lachje. Tom Petterson was een fanatiek milieubeschermer en hij had het prachtig gevonden om te zien dat een klein kruidje het voor de verandering eens won van de graafmachines.

Hij stak het beekje over en bleef plotseling doodstil staan, want in een bosje voor hem ritselde iets. Hij bracht zijn camera in de aanslag, klaar om af te drukken. Een das? Kon het zijn dat hij er een had gezien? Dat lichtschuwe dier, dat bepaald niet zo vaak voorkwam als veel mensen dachten? Op het geluid afgaand bereikte hij al gauw een kleine open plek, maar tot zijn teleurstelling zag hij niets. Hij miste nog een goede foto van een das voor zijn blog, en het zou nog een mooi verhaal zijn geworden ook, drie drakenkoppen en een das, een perfect zaterdags uitje.

Midden op de open plek lag iets.

Een blauwwit, naakt lichaam.

Een meisje.

Een tiener?

Tom Petterson was zo geschrokken dat hij de greep op zijn fo-

totoestel verloor en niet merkte dat het in de hei voor zijn voeten viel.

Er lag een dood meisje op de open plek.

Veren?

Godallemachtig.

Er lag een naakt tienermeisje in het bos.

Midden tussen de veren.

Met een witte lelie in haar mond.

Tom Petterson maakte rechtsomkeert, worstelde zich hijgend door de dichte vegetatie heen, vond het pad terug en rende zo hard hij kon naar zijn auto om 112 te bellen.

2

Holger Munch, rechercheur Moordzaken, zat voor zijn oude huis in Røa in zijn auto. Hij had er spijt van dat hij ermee had ingestemd om te komen. Samen met zijn toenmalige vrouw Marianne had hij tot tien jaar geleden in dat witte vrijstaande huis gewoond, en sindsdien had hij er geen voet meer in gezet. De gezette rechercheur stak een sigaret op en draaide het raampje van zijn auto omlaag. Een paar dagen geleden had hij zijn jaarlijkse gezondheidstest ondergaan en de dokter had hem weer eens aangeraden om te minderen met vet eten en te stoppen met roken. Maar dat was de vierenvijftigjarige politieman niet van plan, in elk geval het laatste niet. Holger Munch had zijn sigaretten nodig om na te denken, en als hij iets graag deed was het zijn hersens gebruiken.

Hij hield van schaken, kruiswoordraadsels en wiskunde, alles wat zijn hersencellen in beweging bracht. Vaak zat hij achter zijn computer met zijn vrienden over de diverse schaakpartijen van Magnus Carlsen te chatten, of over de oplossing van grote en kleine rekenraadsels, bijvoorbeeld eentje dat hij zojuist via de mail had ontvangen van zijn vriend Joeri, een professor uit Minsk die hij een paar jaar geleden via het internet had leren kennen.

In een meertje staat een metalen paal. De helft van de paal steekt in de grond. Een derde deel van de paal bevindt zich onder water. Acht meter steekt boven het water uit. Hoe lang is de paal? Groeten J.